



Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.II.20.274/2025/5.

A felperes:

(felperes neve) (címe.)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Ravasz László Endre ügyvéd (ügyvéd címe.)

Az alperes:

(alperesi közjegyző neve) közjegyző (cím)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Moldován és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Mátó Géza; iroda címe.)

A per tárgya:

közhatalom gyakorlásával okozott kár megtérítése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 20.P.20.007/2025/16.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

felperes, 20.P.20.007/2025/17.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.026.411 (egymillió-huszonhatezer-négyszáztizenegy) forint másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes és a perben nem álló (X) Nyrt. 2008. május 27. napján CHF alapú szabad felhasználású kölcsönszerződést kötöttek, amelyet (közjegyző 1. neve) közjegyző a felperes mint adós és (adóstárs neve) adóstárs nyilatkozata alapján közjegyzői okiratba foglalt. A bank 2016. március 18. napján a kölcsönszerződést a fizetési kötelezettség elmulasztása miatt azonnali hatállyal felmondta és a teljes tartozást lejárttá tette.

[2] A bank kérte a nyilatkozat (felmondás) közlésének tanúsítását, amelyet (közjegyző 2. neve) közjegyző a (...) számú „Jegyzőkönyv és tanúsítvány” elnevezésű közjegyzői okiratba foglalt 2016. március 18. napján.

[3] 2016. április 11. napján (közjegyző 2. neve) közjegyző (...) számon tanúsítványt állított ki, amelyben megállapította, hogy a jegyzőkönyv a bank megbízásából postára adásra került az adós és adóstársa részére a (ingatlan címe) szám alá, akik 2016. március 21. napján, illetve 2016. március 23. napján a küldeményeket átvették. A tanúsítvány rögzíti az ajánlott küldemények postai azonosító számait, valamint mellékletként az átvételt igazoló tértivevényeket. Mellékletként csatolásra került a felmondást tartalmazó jegyzőkönyv.

[4] A bank az adós elleni követelését 2016. november 10. napján az Y Zrt.-re (későbbi nevén: YP Zrt., továbbiakban végrehajtást kérő) engedményezte, akinek kérelmére (alperesi közjegyző neve) Közjegyzői Irodája 2019. március 22. napján (.....) számon a (...) számú okirat záradékolásával a végrehajtást elrendelte.

[5] A végrehajtási eljárást (végrehajtó neve) Végrehajtói Irodája folytatta (.....) ügyszámon. A végrehajtási eljárásban a felperes öt ingatlanát 2020. október 29-én, egy ingatlanát pedig 2023. február 8. napján elárvereztek. Az árverési vételár a becsérték 50 %-a volt.

[6] A felperes 2021-ben kérelmet terjesztett elő a végrehajtási záradék törlése iránt az alperesnél arra hivatkozással, hogy a (...) számú 2016. április 11. napján kiállított ténytanúsítvány nem tekinthető a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. (a továbbiakban: Kjt.) 147/A. §-a szerint közokiratnak, mert formailag nem felel meg a Kjt. 142. § (2) bekezdésében írtaknak.

[7] Az alperes az (.....)2018/13. számú határozatával a kérelmet elutasította. A (.....) Törvényszék (.....)/2022/4. számú, 2022. szeptember 29. napján kelt végzésével a közjegyző határozatát helybenhagyta. Határozatának indokolása szerint a tanúsítvány és az annak elválaszthatatlan részét képező mellékletei – egyebek mellett a felmondó nyilatkozat – hiánytalanul tartalmazzák a Kjt. 142. § (2) bekezdésében foglalt elemeket. Az okirat megfelel a Kjt. 111. § (1) bekezdésében írtaknak, ezért az a Kjt. 111. § (2) bekezdése alapján közokiratnak minősül. Mivel a felmondás bekövetkeztét, a szerződés megszűnését közokirat igazolja, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (a továbbiakban: Vht.) 23/C. § (2) bekezdésében írtak alapján azt a közjegyző záradékkal láthatta el.

[8] A felperes utóbb ismételt előterjesztette a végrehajtási záradék törlése iránti kérelmét, amelyet az alperes (.....)2018/44. számú végzésével elutasított. A felperes fellebbezése alapján eljáró (.....) Törvényszék (.....)/2024/2. számú végzésével az alperes határozatát megváltoztatta és a végrehajtási záradékot törölte. Vizsgálta, hogy a záradékolt okirat megfelel-e a tanúsítvány kiállításakor hatályos Kjt. 142. § (2) bekezdésében írtaknak, ezáltal közokiratnak minősül-e. Utalt a Kúria Pf.I.20.585/2022/4. számú precedens határozatára. Döntését a fenti határozat értelmezésével összefüggésben született 5/2024. Jogegységi határozatban foglaltakra alapította. Rámutatott, a Kúria a jogegységi határozatban megállapította, a Vht. 23/C. §-a alapján a felmondás közléséről 2015. július 1. és 2023.

szeptember 30-a között kiállított ténytanúsítvány és felmondás szó szerinti szövegét tartalmazó hozzáfűzött melléklet akkor látható el végrehajtási záradékkal, ha a melléklet az okirat része, azaz a ténytanúsítványból a melléklet egyértelműen beazonosítható, illetve ha kitűnik belőle a tartalmi összefüggés, vagyis konkrét utalás van a melléklettel való kapcsolatra, vagy feltűnteti a hozzáfűzött irat számát. Megállapította, a (...) számú, 2016. április 11. napján kelt tanúsítvány ennek nem felel meg, mert nem tartalmazza a hozzáfűzött irat számát, nincs benne konkrét utalás a melléklettel való kapcsolatra, nem tűnik ki belőle a tartalmi összefüggés, illetve a ténytanúsítványból a melléklet egyértelműen nem beazonosítható. A ténytanúsítványnak tehát a felmondás szó szerinti szövegét tartalmazó melléklet, azaz 2016. március 18. napján kelt (...) számú jegyzőkönyv és tanúsítvány nem képezi a részét, ezért végrehajtási záradékkal nem látható el. Miután pedig a tanúsítvány kiállítása során a közjegyző megsértette a Kjt. 142. § (2) bekezdését, a záradék kibocsátása a Vht. 23/C. § (2) bekezdésének megsértésével történt, ezért a végrehajtási záradék törlését kell elrendelni.

A kereset és az ellenkérelem

[9] A felperes keresetében kérte, kötelezze a bíróság az alperest 7.213.194 forint kártérítés és 40.000.000 forint sérelemdíj, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) 3. §-a alapján felszámított ügyvédi munkadíjból álló perköltségének a megfizetésére azzal, hogy jogi képviselője nem köteles általános forgalmi adó fizetésére. Keresete jogalapjaként a Kjt. 2. § (2) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (1) bekezdését, 2:42. §-át, 2:43. § (1) bekezdés c) pontját, 6:518-519. §-át, 6:548-549. §-át, a Vht. 23/C. §-át, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. (a továbbiakban: Ebkty.) 2. §-át, 8. §. t) pontját, 12. §-át jelölte meg.

[10] Kártérítés iránti igényét arra alapította, hogy a végrehajtási kérelem nem felelt meg a Vht. 23/C. § (1) bekezdés c) pontjában írtaknak, ezért az alperes jogszerűtlenül járt el a végrehajtási záradék kiállításakor. Ennek következményeként a végrehajtás során ingatlanait féláron elárverezték, kára az ingatlanok becsértékének és árverési vételárának a különbözete.

[11] Sérelemdíj iránti igényét az egészséghez, az emberi méltósághoz és az egyenlő bánásmódhoz való jogok megsértésére alapította. Tényállítása szerint az alperes jogellenes magatartása miatt stresszes állapotba került, rosszullétei miatt folyamatosan munkaképtelen, a végrehajtási eljárás számára megalázó volt. Köztudomású tényként kérte elfogadni a megélhetését biztosító földjei árverezésével összefüggésben kialakult stresszhatást. Az alperes jogsértő magatartását igazolja a (.....) Törvénytörvény (.....)/2024/2. számú, a végrehajtási záradék törlését elrendelő határozata. Hangsúlyozta, a Kúria a Pfv.I.20.585/2022/4. számú ítéletében megállapította, hogy az adott jogszabályhely tartalma egyértelmű, az nem vet fel jogértelmezési problémát. Az alperes eljárása a 5/2024. számú jogegységi határozatában foglaltaknak sem felelt meg, magatartása súlyos jogsértésnek minősül.

[12] Tényállítása szerint sérült a pártatlan eljáráshoz és az egyenlő bánásmódhoz való joga is, mert a döntéssel a másik peres félhez képest hátrányt szenvedett, kedvezőtlenebb bánásmódban részesült. A földet jelenleg is használja, azonban bérleti díjat kell fizetnie, amely jövedelmét csökkenti, létbizonytalanságban él, ez pedig káros az egészségére.

[13] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesnek az IM r. 3. § (2) bekezdése alapján felszámított 1.616.396 forint+áfa, összesen 2.052.823 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltsége megfizetésére kötelezését kérte. Jogi álláspontja szerint a keresetnek nem állnak fenn a Ptk. 6:549. §-a szerinti feltételei, mert hiányzik magatartása

felróhatósága, mivel csak a kirívóan okszerűtlen mérlegelés vagy súlyos jogértelmezési hiba eredményezheti a kártérítési felelősség megállapíthatóságát. Önmagában az, hogy a bíróság eltérő jogi álláspontra helyezkedett utóbb a végzés felülbírálata során, nem jelent kirívóan okszerűtlen mérlegelést, illetve súlyos jogértelmezési hibát. Döntésének meghozatalakor a bírói gyakorlat a Kjtv. 142. § (2) bekezdésének értelmezése körében nem volt egységes, jogszabálmódosításra, illetve előzetes döntéshozatali indítvány előterjesztésére is ezért került sor. Állította, a közjegyzői gyakorlat egységes volt, azonban a későbbi jogszabályértelmezéssel ellentétes.

[14] Hivatkozott az okozati összefüggés hiányára is, mert a felperes kára saját magatartására, arra vezethető vissza, hogy a kölcsöntartozását nem teljesítette. Emellett kármegelőzési kötelezettségét is elmulasztotta, mert a végrehajtási záradék törlése iránti eljárást csak az árverés lebonyolítását követően kezdeményezte.

[15] Vitatta a sérelemdíj jogalapját, a megjelölt személyiségi jogsértés megvalósulását, és eltúlozottnak tekintette annak összecszerűségét.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.270.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy az 1.500.000 forint eljárási illetéket az állam viseli. Megállapította, az alperes közhatalom gyakorlása során járt el a végrehajtási záradék kiállításakor, ezért kártérítési felelősségére a Ptk. 6:549. §-a rendelkezései az irányadók. Annak feltételeit vizsgálva rámutatott, helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy csak a kirívóan okszerűtlen mérlegelés, illetve a kirívóan súlyos jogértelmezési hiba eredményezheti a kártérítési felelősség szankcióját. Egyetértett az alperes álláspontjával, hogy a Kjtv. 142. § (2) bekezdését főszabály szerint a közjegyzők az alperes eljárásával egyezően akként értelmezték, hogy a tanúsítványnak és az annak elválaszthatatlan részét képező mellékleteknek kell tartalmaznia a jogszabály szerinti elemeket. Ezzel szemben a bírói gyakorlat széttartó volt. A bíróságok eltérően foglaltak állást abban a kérdésben, hogy a végrehajtási záradék kiállítása szabályszerű-e, ha a közjegyző a felmondás közléséről kiállított kézbesítési tanúsítvány mellékleteként fűzi az okirathoz a felmondásról szóló nyilatkozatot szó szerint tartalmazó jegyzőkönyvet. Ezt támasztja alá, hogy a (.....) Törvényszék (.....)/2022/4. számú határozatával helybenhagyta az alperes végrehajtási záradék törlése iránti kérelmet elutasító döntését. Kiemelte, az alperes és a (.....) Törvényszék végzésének meghozatalát követően foglalt állást a Kjtv. 142. § (2) bekezdésének értelmezése kérdésében a Kúria precedens határozatában, illetve döntött a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a közjegyző által kiállított tanúsítvány és az ahhoz mellékletként fűzött jegyzőkönyv közokiratnak való megfelelőségéről. A jogegységi határozat indokolásában a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa éppen arra mutatott rá, hogy az előzetes döntéshozatali indítvány előterjesztésének indoka az érintett körben széttartó bírói gyakorlat volt, a bíróságok ugyanis eltérően foglaltak állást a végrehajtási záradék szabályszerűségének megítélésében. A jogegységi határozatból kitűnik az is, hogy a bírói gyakorlat a Kúria precedens határozat meghozatalát követően sem volt egységes. Mindezek alapján az alperes felróhatóságát nem találta megállapíthatónak.

[17] Megítélése szerint az alperes felróhatóságának megállapíthatósága esetén sem kötelezhető kártérítésre, hiányzik ugyanis a közvetlen oksági kapcsolat a felperes kára és az állított jogellenes magatartás között. Kiemelte, a felperes a végrehajtási záradék törlését öt ingatlanának elárverezése után kezdeményezte, másrészt a végrehajtás megindítására azért került sor, mert nem teljesítette a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségét és a végrehajtás megindításáig a kölcsönszerződés érvénytelenségével kapcsolatos kérdésekkel

sem foglalkozott, hangsúlyozva, hogy a devizaalapú kölcsönszerződéssel kapcsolatos jogi problémák már 2014. óta sajtónyilvánosan napirenden voltak. Az a körülmény pedig, hogy a kölcsönszerződés érvénytelenségével kapcsolatos pereket az ingatlanai árverezését követően indította meg, a kárenyhítési kötelezettség körében értékelendő.

[18] Az a tény, hogy az árverés során az ingatlanok becsértékét 50 %-ra csökkentette a végrehajtó a Vht. 147. § (2) bekezdés c) pontja alapján, az alperes magatartásával nincs összefüggésben.

[19] A sérelemdíj iránti igényt illetően rámutatott, a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése alapján a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősségi rendszer alapján kellett megítélni az alperesi magatartást. Elsődlegesen azonban azt vizsgálta, hogy a személyiségi jogsérelem megvalósult-e, azt nem találta megállapíthatónak. Rámutatott, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a személyek hátrányos megkülönböztetése olyan magatartást jelent, amelytől minden jogalany köteles tartózkodni. Lényege, hogy olyan jellemző tényezők alapján tesz különbséget a vizsgált magatartás a jogalanyok között, amely jellemzők nem állnak szoros kapcsolatban az adott helyzettel. Önmagában az, hogy egy adott ügyben az eljáró bíróság, illetve közjegyző a jogszabályt nem úgy értelmezi, ahogy egyik vagy másik fél, nem jelent hátrányos megkülönböztetést, egyenlőtlen bánásmódot egyik vagy másik fél terhére, illetve javára. A felperes hivatkozása pedig lényegében az, hogy az alperes jogértelmezése miatt a végrehajtást kérőhöz képest részesült egyenlőtlen bánásmódban.

[20] A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperes jogi képviselével felmerült perköltsége megfizetésére. Megállapította, hogy a felperes személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért az eljárási illetéket az állam viseli.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[21] A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltoztatását, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Perköltséggént az IM r. 3. § (2) bekezdése szerinti ügyvédi munkadíjat igényelt azzal, hogy jogi képviselője nem köteles általános forgalmi adó fizetésére.

[22] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:518-519. §-ának, 6:549. § (1) bekezdésének és a Kjt. 142. § (2) bekezdésének megsértésével hozta meg elutasító döntését. Kiemelte, az elsőfokú bíróság ítéletének [29] pontjában maga állapította meg, hogy nem lehet szó a felelősség körén kívül eső téves jogalkalmazásról, ha a jogszabály rendelkezése nyilvánvalóan egyértelmű. A Kjt. 142. § (2) bekezdése pedig teljesen egyértelműen előírja azt, hogy a ténytanúsítványban fel kell tüntetni a közjegyzői okiratba foglalt felmondásnak a jogosulti jognyilatkozat szó szerinti szövegét tartalmazó részét. A bíróságok joggyakorlata e vonatkozásban csak annyiban tért el, hogy ezt milyen formában kell megtenni a ténytanúsítványban. Az alperes gyakorlata sem az 5/2024. polgári jogegységi határozatban, sem a Kúria precedens határozatában foglalt jogelveknek nem felelt meg, ezt a (.....) Törvényszék (.....)/2024/2. számú végzésében megállapította. Ennek ismeretében az elsőfokú bíróságnak nem azt kellett vizsgálnia, hogy a ténytanúsítványban milyen módon kellett volna feltüntetni a közjegyzői okiratba foglalt és vele közölt felmondás szó szerinti szövegét, hanem azt, hogy a Kjt. 142. § (2) bekezdése szerint egyáltalán feltüntetésre került-e valamilyen, a bírói gyakorlatnak megfelelő formában a felmondás szó szerinti szövege a ténytanúsítványban. A (.....) Törvényszék hivatkozott határozata megállapította, hogy az alperes a ténytanúsítványban semmilyen formában nem tüntette fel a jogszabályi rendelkezés ellenére a felmondás szó szerinti szövegét. Ennek következtében pedig az elsőfokú

bíróságnak meg kellett volna állapítania, hogy az alperes a Vht. 23/C. § (2) bekezdését sértő módon, kirívóan súlyos jogértelmezéssel bocsátotta ki a végrehajtási záradékot.

[23] Az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 279. § (1) bekezdését sértő módon állapította meg az okozati összefüggés hiányát. Kára nem következett volna be, ha nem kerül jogellenesen elrendelésre ellene a végrehajtás, mert ez esetben bármikor saját maga piaci áron adhatta volna el a földeket, és az ingatlanok féláron történő elárverezéséből nem keletkezett volna kára.

[24] A kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránti per semmilyen összefüggésben sincs a jelen perben érvényesített kártérítési igénnyel, így nem állapítható meg, mire alapozza meg az elsőfokú bíróság az érvénytelenségi per árverést követő megindításával kapcsolatos megállapítását.

[25] Ugyancsak a Pp. 279. § (1) bekezdését sértő módon állapította meg az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a sérelemdíj megállapítása iránti keresete csak az egyenlő bánásmód sérelmére vonatkozik, a keresetlevél 3. oldal utolsó bekezdésében ugyanis hivatkozott arra, hogy a jogellenesen elrendelt végrehajtás sérti az emberi méltóságát is. E vonatkozásban hivatkozott a Ptk. 2:42. §-ára is.

[26] Az egyenlő bánásmód és az emberi méltóság sérelmével kapcsolatos hivatkozását illetően kiemelte, az Alaptörvény 28. cikke alapján a bíróságok a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik, ennek megfelelően a Bszi. 7. §-át is. A közjegyző a végrehajtási záradék kibocsátásakor bírósági jogkörben jár el, ezért a bírósági eljárást szabályozó általános elveket kell alkalmazni a közjegyzői eljárásra is. Így a Bszi. 7. §-ában foglalt jogelv a végrehajtási záradék kibocsátása iránti eljárásra is alkalmazandó. Utalt arra, hogy a Kjtv. 1. § (1) bekezdése is a Bszi. 7. §-ával azonos kötelezettséget ró a közjegyzőre. Álláspontjának alátámasztásaként hivatkozott a 3079/2017. AB határozat 15. pontjában, a 23/2013. (IX.25.) AB határozat 87. pontjában foglaltakra.

[27] Hangsúlyozta, annak, hogy az alperes miért nem biztosította a részére a többi ügyfélhez illetve a végrehajtást kérőhöz hasonlóan a pártatlan ítélkezéshez és tisztességes eljáráshoz való jogot, semmilyen észszerű indoka nem volt, illetve önkényesen vonta azt meg tőle az alperes. Ezért a Bszi. 7. §-át és Kjtv. 1. § (1) bekezdését sértő módon nem biztosította részére a bíróságok előtti egyenlőséget, ezzel pedig megsértette az emberi és szakmai méltóságát és ezáltal személyhez fűződő jogát. Ezen eljárás pedig alapot ad a Ptk. 2:42. §-a és 2:51. §-a szerinti személyiségi jogsértés megállapítására.

[28] A (.....) Törvényszék végzéséből kitűnően a jogsértést nem jogértelmezési tévedés okozta, amelynek következtében fel sem merülhet az alperes kártérítés alóli mentesülése. Hivatkozott a BH2009. 01.35. számú eseti döntésre. Sérelemdíj iránti igényét pedig az emberi méltóságának a megélhetéshez való jogának megsértése megalapozza.

[29] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperesnek az IM r. 3. § (2) bekezdés a), b) pontja és (5) bekezdése alapján 808.198 forint+áfa, összesen 1.026.411 forint ügyvédi munkadíjban meghatározott perköltségben való marasztalását kérte.

[30] Téves a felperes érvelése, hogy a precedens határozat meghozatalát megelőzően egységes volt a közjegyzők és a bíróságok gyakorlata a Kjtv. 142. § (2) bekezdésének alkalmazása kérdésében. Kiemelte, a Kúria ítélete 2022. október 24-én kelt, míg a végrehajtási záradék kiállítására 2019. március 22. napján került sor.

[31] A sérelemdíj iránti igény kapcsán hangsúlyozta, az általa ismertetett bírói gyakorlat alapján az esetleges eljárásjogi szabálysértés esetén is kizárt sérelemdíj megítélése. Az eseti döntések kimondják, személyiségi jogot eljárásjogi jogszabálysértés vagy az esetleges téves döntés csak akkor sérthet, ha az kifejezés módjában indokolatlanul bántó, sértő, vagy

megalázó. A jogszabály téves alkalmazása esetén személyiségi jogsértés csak akkor valósul meg, ha közvetlenül személyiségi jogot érint, vagy a téves jogalkalmazás önmagában megvalósítja azt.

[32] Változatlanul fenntartotta az okozati összefüggés hiányával kapcsolatos érveit.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[33] A fellebbezés alaptalan.

[34] A Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[35] A Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontja alapján a fellebbezésben határozott kérelmet kell előterjeszteni arra, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül.

[36] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését is kérte, ami az érdemi felülbírálat akadálya, ezért a másodfokú bíróságnak elsődlegesen e fellebbezési kérelmet kellett elbírálnia, e körben a fellebbezésben megjelölt sorrend nem kötötte.

[37] Az ítélet hatályon kívül helyezésére a Pp. 379. §-a az eljárás megszüntetése okán, a 380. §-a az ott felsorolt az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére vezető eljárási szabálysértések miatt, a 381. §-a pedig a másodfokú eljárásban nem orvosolható, az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási szabálysértés miatt ad lehetőséget. Az ítéltábla az ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó eljárási szabálysértést nem észlelt. A Pp. 381. §-a szerint az ítélet mérlegelhető hatályon kívül helyezésének akkor van helye, ha az elsőfokú bíróság az eljárás lényeges szabályait megsérti, ez az eljárási szabálysértés az ügy érdemi eldöntésére kihat, és az a másodfokú eljárásban észszerűen nem orvosolható. A felperes fellebbezésében ilyen eljárási szabálysértést nem jelölt meg, a felperes eljárási szabálysértésként kizárólag a Pp. 279. §-ára hivatkozott, amely önmagában az ítélet hatályon kívül helyezésére nem vezethet.

[38] A Pp. 279. §-a a bizonyítás eredményének mérlegeléséről rendelkezik, e szerint a bíróság a perben jelentős tényeket, a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismételt bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg. A Pp. 279. §-a tehát a tényállás megállapításának szabálya, a felperes azonban az ítélet tényállását nem támadta, de a tényállás téves, okszerűtlen megállapítása sem vezethetne eljárási szabálysértés miatt a hatályon kívül helyezésére, mert a bizonyítékok téves értékelése és mérlegelése az ítélet anyagi felülbírálata során a tényállás felülmérlegelésére ad lehetőséget (BDT2023. 4682.III.). A felperes azt kifogásolja, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazza, hogy a sérelemdíj iránti igénye alapjául az emberi méltóság megsértését is állította, az ítélet indokolásának a felek kérelmeinek, nyilatkozatainak ismertetése a tényállástól elkülönülő része [Pp. 346. § (4) bekezdés].

[39] E fellebbezési előadás lényegi tartalma, hogy az elsőfokú bíróság nem döntött a sérelemdíj iránti igénye alapjául megjelölt egyik személyiségi jogsértésről, az emberi méltóság sérelméről. A felperes e hivatkozása helytálló, az elsőfokú bíróság ítélete e körben sérti a Pp. 341. § (1) bekezdésében megfogalmazott ítélet teljességének elvét. Az eljárási

szabálysértés azonban az ítéltábla alább kifejtendő álláspontja miatt nem érinti az ügy érdemét.

[40] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó eljárási szabálysértés hiányában az ítéltábla azt érdemben bírálta felül.

[41] A fellebbezés indokaira figyelemmel az ítéltáblának a másodfokú eljárásban az ítélet érdemi felülbírálata körében a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlásával abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből levont téves következtetéssel jutott-e arra, hogy az alperes kártérítési felelőssége nem áll fenn.

[42] A Kjt. 10. § (1) bekezdése szerint a közjegyző a közjegyzői működése körében okozott kár megtérítésére és személyiségi jogsértésért sérelemdíj megfizetésére a Ptk. szabályai szerint köteles. A kártérítési felelőssége elbírálására a Ptk. közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni [Ptk. 6:549. § (2) bekezdés]. A Ptk. 6:548. § (1) bekezdésében szabályozott közigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapításához az ott írt speciális és a Ptk. 6:519. §-ában írt általános rendelkezéseknek az összevetésével a következő konjunktív tényállási elemek megvalósulása szükséges: a kár bekövetkezése, a jogellenes károkozó magatartás, a felróható károkozó magatartás, az okozati összefüggés a károkozás és a bekövetkezett kár között, valamint a rendes jogorvoslat kimerítésében, illetve közigazgatási per lefolytatásában meghatározott törvényes kárelhárítási kötelezettség igénybevétele. Bármely feltétel hiányában a felelősség nem állapítható meg. Az elsőfokú bíróság a felróhatóság és az okozati összefüggés hiányában nem találta megállapíthatónak az alperes kártérítési felelősségét.

[43] A közjegyzői jogkörben okozott kárfelelősség tekintetében is alkalmazandók a bírósági, ügyészségi jogkörben okozott kárfelelősséggel összefüggésben hozott döntések.

[44] A közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség körében egységesen kialakult ítélkezési gyakorlat, hogy a jogalkalmazó szerv felelősségét csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg [BH2013. 243., Kúria Pfv.20.553/2019/8., BDT2022. 4550., BH2013. 124.).

[45] A felperes az alperes kártérítési felelősségét arra alapította, hogy a Vht. 23/C. § (1), (2) bekezdésének megsértésével járt el, mert a záradékkal ellátott okirat nem minősül közjegyzői okiratnak a Kjt. 142. § (2) bekezdésében írt jogszabályi követelményeknek való megfelelőség hiányában.

[46] A Kjt. 142. § (2) bekezdése szerint a közjegyző a nyilatkozat vagy értesítés szövegét szó szerint jegyzőkönyvbe foglalja és az okiratot postán ajánlott vagy tértivevényes küldeményként a másik fél lakóhelyére, illetve székhelyére továbbítja. A jegyzőkönyvet a nyilatkozattevőnek alá kell írnia. A közjegyző erről a kérelmet előterjesztő félnek tanúsítványt ad, amelyben feltünteti a nyilatkozat vagy értesítés szó szerinti szövegét, a felek nevét, lakóhelyét, a feladás helyét, évét, hónapját, napját, a kérelmet előterjesztő kívánságára óráját is. Ezen jogszabályi rendelkezés alapján került sor (közjegyző 2. neve) közjegyző részéről a 2016. március 18-án és a 2016. április 11-én kelt tanúsítvány kiállítására. Tény, hogy a közjegyző ez utóbbi, az ún. kézbesítési tanúsítványba nem foglalta bele a felmondást tartalmazó jegyzőkönyv szó szerinti szövegét, hanem a jegyzőkönyvet mellékletként az okirathoz tűzte. Ez a (.....) Törvényszék tényállásban írt határozatai alapján megállapítható, azt a felperes a másodfokú tárgyaláson egyértelműsített nyilatkozatában maga sem tette vitássá (Pf.II.20.274/2025/5. számú jegyzőkönyv 3. oldal második bekezdés). Lényeges, hogy a perbeli tanúsítvány kiállításának időpontjában ez a közjegyzői gyakorlat általános volt [5/2024. Jogegységi határozat [30]]. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a

bírói gyakorlat pedig e gyakorlat jogszabályszerűségének megítélésében nem volt egységes a Kúria precedens határozatának meghozatalát követően sem.

[47] Kétségtelen, a Kúria a végrehajtási záradék kiállítását követően hozott precedens határozatában úgy foglalt állást, hogy a Kjt. 142. § (2) bekezdése értelmezésre nem szoruló módon egyértelműen írja elő azt, hogy a közjegyzőnek a felmondás közlését tartalmazó tanúsítványban szó szerint fel kell tüntetnie annak a nyilatkozatnak vagy értesítésnek a szövegét is, amelyre az annak közlését igazoló tanúsítvány vonatkozik. A Kúria az előzetes döntéshozatali indítvány alapján kezdeményezett eljárásban azt vizsgálta a Kúria precedens határozatában írtakra figyelemmel, hogy a felmondást tartalmazó közokiratnak a kézbesítési ténytanúsítványhoz fűzése helyettesíti-e a jogszabályhelyben előírt feltüntetést, az megfelel-e a törvényi előírásnak. Arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tanúsítványban „feltüntetés” követelményének megfelel az is, ha a közjegyzői okirathoz hozzáfűzött, így annak (tehát a tanúsítványnak is) a részét képező beazonosítható és tartalmi kapcsolatban levő melléklet foglalja magában a nyilatkozat szó szerinti szövegét (Jogegységi határozat [52] bekezdés). A Kúria azt vizsgálta, milyen kritériumoknak kell teljesülnie ahhoz, hogy a ténytanúsítvány és a hozzáfűzött felmondást tartalmazó jegyzőkönyv megfeleljen a Kjt. 111. § (2) bekezdése szerinti közokirat fogalmának. Az e körben kifejtett álláspontját a Kjt. 118. §-ának, 111. § (2) bekezdésének és 142. § (2) bekezdésének együttes értelmezésével, tehát jogértelmezéssel alakította ki.

[48] Tény, hogy a 2016. április 11-én kiállított ténytanúsítvány a jogegységi határozat követelményeinek nem felelt meg, ezáltal a Vht. 23/C. §-a alapján végrehajtási záradékkal nem lett volna ellátható.

[49] A fentiekből megállapítható, nem volt és jelenleg sincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely konkrétan és egyértelműen kimondja, hogy a ténytanúsítvány és az ahhoz fűzött melléklet milyen tartalmi feltételek teljesülése mellett minősül közokiratnak. Az egyértelmű jogi szabályozás hiánya és az ezzel összefüggésben jelentkező szétartó jogalkalmazói gyakorlat tette szükségessé a Kúria jogértelmezését. Mindebből következően kirívóan súlyos jogalkalmazási hiba, kirívóan téves jogértelmezés az alperes tevékenységével összefüggésben nem állapítható meg, ennek hiányában pedig ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállón megállapította, az alperes kártérítési felelőssége a felróhatóság mint konjunktív feltétel hiányában nem áll fenn.

[50] A kártérítési felelősség konjunktív feltétele a felróhatóság hiányában szükségtelen a további feltételek fennálltának vizsgálata, ezért csupán megjegyzi az ítéltábla, az egyetért az elsőfokú bíróságnak az okozati összefüggés tekintetében kifejtett álláspontjával.

[51] Helytállón utasította el az elsőfokú bíróság a felperes sérelemdíj iránti igényét is. Ahogyan azt az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni [Ptk. 2:52. § (2) bekezdés]. Ezzel az utaló szabállyal a Ptk. a kártérítés szabályait hívja segítségül. Ennek megfelelően a sérelemdíj fizetési kötelezettség alóli mentesülés feltételeit – a kártérítési felelősség alóli mentesüléshez hasonlóan – a jogsértő személyre irányadó felelősség iránti per alapján kell meghatározni. Ez azt jelenti, hogy a szerződésen kívüli jogsértés esetén az adott kimentési rendszer feltételeit kell támasztani. Jelen esetben a felperes sérelemdíj iránti igényét is a közigazgatási jogkörben okozott kártérítés szabályaira alapítja, így ezen feltételek vizsgálata szükséges a sérelemdíj iránti igény elbírálásához. A fentiekben írtak alapján az alperes felróhatósága nem volt megállapítható, vagyis a közigazgatási jogkörben okozott kár megítélésének egyik alapfeltétele hiányzik. Ez pedig kimentést jelent a sérelemdíj fizetésének kötelezettsége alól is (hasonlóan Kúria Pf.20.648/2017/6.). Ebből következően szükségtelen a sérelemdíj alapjául megjelölt személyiségi jogsértés megvalósulásának vizsgálata. Ezért

nincs érdemi jelentősége annak, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a felperesnek az emberi méltóság sérelmére való hivatkozását.

[52] A fentiekre tekintettel csupán megjegyzi az ítéltábla, a Ptk. 2:43. § c) pontjában írt személyiségi jogsértést az annak alapjául előadottak nem alapozzák meg. A Ptk. 2:43. § c) pontja a hátrányos megkülönböztetés tilalmát fogalmazza meg. Az ezzel kapcsolatos részletszabályokat az Ebktv. tartalmazza, a felperes az Ebktv. 8. § t) pontjára hivatkozott e körben. E szerint közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt egyéb helyzete, tulajdonsága, vagy jellemzője (a továbbiakban együtt: tulajdonsága) miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesült, vagy részesülne. E rendelkezés egyértelműen megkívánja valamely védett tulajdonság, helyzet meglétét. További feltétel, hogy erre tekintettel részesüljön kedvezőtlenebb bánásmódban a sérelmet szenvedett fél, valamint az is, hogy a jogsértés más összehasonlítható helyzetben lévő személyhez vagy csoporthoz képest történjen. Annak megítélésénél, hogy valakit hátrányos megkülönböztetés ért vagy sem, a bíróságnak azt kell vizsgálnia, hogy a felet a vele összehasonlítható helyzetben lévő más személyekhez képest érte-e hátrányos megkülönböztetés. E rendelkezés szerint bárki akkor marasztalható el az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt, ha a kifogásolt hátrányt okozó magatartást az adott személlyel szemben a védett tulajdonsága miatt arra tekintettel tanúsítja (EBH2010. 2272., BDT2019. 4002.).

[53] Az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt indított eljárásokban – a megtorlás kivételével – a felperesnek kell valószínűsítienie, hogy hátrány érte és rendelkezett a törvényben meghatározott védett tulajdonsággal, amely miatt kedvezőtlenebb elbírálásban részesül más összehasonlítható helyzetben lévő csoporttal szemben. A védett tulajdonságok között az egyéb helyzetnek minősülő tulajdonságok, sajátosságok, élethelyzetek körét szűken kell értelmezni, főszabályként olyan tulajdonságokra lehet védelmet kiterjeszteni, amelyek az emberi személyiség lényegi vonásai. A jogvédelem lényege az egyéb helyzet esetében az, hogy a védett tulajdonsággal rendelkező panaszos elsődlegesen nem saját magatartása, hanem egy adott csoporthoz való tartozása miatt szenved hátrányt (BH2019. 163.). A jogszabály által „egyéb helyzetként” védett tulajdonság kritériumai akkor állnak fenn, ha annak megléte tárgyilagosan igazolható és általánosításra, csoportalakításra alkalmas. A diszkrimináció elleni védelem alapját ugyanis az képezi, hogy az érintett egy adott csoporthoz való tartozás miatt szenved hátrányt (BDT2019. 163.II.). Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által e személyiségi jogsértés alapjául előadott tények e feltételeknek nem feleltethetők meg. Nem valószínűsíti meg az egyenlő bánásmód sérelmét önmagában az, ha a jogalkalmazó téves jogértelmezéssel hoz valamelyik fél számára hátrányos döntést.

[54] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[55] Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi képviselőjével felmerült a Pp. 81. §-a alapján felszámított ügyvédi munkadíjból álló perköltségének a megfizetésére a fellebbezés benyújtásának időpontjában hatályos 17/2024. (XII.09.) IM rendelet 3. § (1) bekezdését alkalmazva az összegszerűség tekintetében az alperes kérelméhez kötöten.

[56] A feljegyzett fellebbezési eljárási illeték a felperes személyes költségmentessége folytán az állam terhén marad [Pp. 102. § (6) bekezdés].

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró